



СИЛАБУС КУРСУ «ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ»

Ступінь вищої освіти - бакалавр
Освітньо-професійна програма: **Право**
Галузь знань: **08 Право**
Спеціальність: **081 Право**
Компонент освітньої програми – основна дисципліна
Рік підготовки – 4 рік, семестр – 7
Кількість кредитів: 5
Мова викладання: українська
Дні занять: згідно з розкладом
Консультації: згідно з розкладом

Керівник курсу – **Скиба Віталій Михайлович**, викладач циклової комісії юридичних дисциплін
Контактна інформація - vitaliyskiba123@gmail.com

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Розкривається поняття та зміст основних категорій правового забезпечення запобігання корупції, зміст основних інститутів антикорупційного законодавства. Розглядаються: зміст поняття та сутність корупції; передумови її виникнення і поширення; засади запобігання та протидії корупції в Україні та провідних країнах світу; вітчизняний правовий механізм запобігання та протидії корупції; система та правовий статус органів, діяльність яких спрямовано на запобігання та протидію корупції; види корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних із корупцією; провадження у зазначених справах; відповідальність за корупційні правопорушення та правопорушення, пов'язані із корупцією. Студенти знайомляться із основними нормативно-правовими актами у сфері запобігання та протидії корупції, вчать застосовувати норми антикорупційного законодавства на практиці, а також знайомляться із правозастосовною практикою їх реалізації.

СТРУКТУРА КУРСУ ТА ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість годин (ауд./ сам. робота)	Тема	Результати навчання	Форма контролю
14/32	Змістовий модуль 1. Правове забезпечення запобігання корупції		

2/8	Тема 1. Загальнотеоретична характеристика корупції	Вміти формувати поняття та зміст основних категорій у сфері запобігання та протидії корупції; навчитися розмежовувати корупційне правопорушення та правопорушення, пов'язане з корупцією.	Питання, тестові завдання, реферати - повідомлення
4/8	Тема 2. Правовий механізм запобігання та протидії корупції в Україні	Знати причини та наслідки корупції; вміти систематизувати втілення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права у вітчизняному антикорупційному законодавстві;	Питання, тестові завдання, реферати – повідомлення, вирішення ситуаційних задач
4/8	Тема 3. Правовий статус спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції	Мати поняття чіткого визначення повноважень на законодавчому рівні кожного спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції в Україні відповідно до покладених на нього завдань	Питання, тестові завдання, реферати – повідомлення, вирішення ситуаційних задач
4/8	Тема 4. Правовий захист викривачів	Знати та розуміти процеси координації діяльності суб'єктів щодо забезпечення протидії та запобігання корупції; вміти окреслити поняття та стадії механізму забезпечення прав викривачів	Питання, тестові завдання, реферати – повідомлення, вирішення ситуаційних задач
16/30	Змістовий модуль 2. Юридична відповідальність за корупційні та пов'язані з корупцією діяння		
4/8	Тема 5 Юридична відповідальність за вчинення правопорушень, пов'язаних із корупцією	Знати інституційні засади запобігання корупції в Україні; вміти досліджувати склади корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, виділяючи їх специфіку	Питання, тестові завдання, реферати – повідомлення, вирішення ситуаційних задач
4/8	Тема 6. Проведення в справах про правопорушення, пов'язані із корупцією	Знати та володіти понятійно-категоріальним апаратом антикорупційного законодавства; вміти визначати до повноважень якого органу належить прийняття конкретних рішень, вжиття процесуальних заходів, внесення приписів або затвердження висновків в сфері запобігання корупції;	Питання, тестові завдання, реферати – повідомлення, вирішення ситуаційних задач
4/8	Тема 7. Кримінальна відповідальність за вчинення корупційних правопорушень	Знати особливості кримінальної відповідальності за вчинення корупційних кримінальних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією; вміти тлумачити згідно їхнього нормативного змісту та із застосуванням правил тлумачення норми матеріального та процесуального права, що застосовуються при кримінально-правовій кваліфікації корупційних діянь	Питання, тестові завдання, реферати – повідомлення, вирішення ситуаційних задач

4/8	Тема 8. Особливості притягнення до кримінальної відповідальності у разі вчинення кримінальних корупційних правопорушень	Знати кримінально-правові аспекти антикорупційної стратегії в Україні; вміти застосовувати принципи запобігання та протидії корупції на практиці	Питання, тестові завдання, реферати – повідомлення, вирішення ситуаційних задач
20/36	Змістовий модуль 3. Загальні засади запобігання корупції		
4/6	Тема 9. Гарантії захисту викривачів корупції	Знати систему антикорупційних органів в Україні; вміти застосовувати правові норми в конкретних ситуаціях, що складаються у процесі протидії злочинності уміння аналізувати повідомлення про адміністративні корупційні правопорушення та порядок їх розгляду;	Питання, тестові завдання, реферати – повідомлення, вирішення ситуаційних задач
4/8	Тема 10. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів	Вміти визначати наявність реального чи потенційного конфлікту інтересів у осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, заходи щодо його врегулювання.	Питання, тестові завдання, реферати – повідомлення, вирішення ситуаційних задач
4/6	Тема 11. Прикладні аспекти електронного декларування	Знати порядок, строки подачі, зміст декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; вміти орієнтуватись в законодавчо закріпленому змісті декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та вимогах щодо їх заповнення.	Питання, тестові завдання, реферати – повідомлення, вирішення ситуаційних задач
4/8	Тема 12. Запобігання корупції у діяльності юридичних осіб	Знати структуру механізму протидії корупції; вміти досліджувати склади корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, виділяючи їх специфіку;	Питання, тестові завдання, реферати – повідомлення, вирішення ситуаційних задач

4/8	Тема 13. Протидія політичній корупції	Знати як проводити аналіз і обґрунтовувати висновки про рівень корупції в органах державної влади; вміти здійснювати аналіз та обґрунтування рівня корупції в органах державної влади;	Питання, тестові завдання, реферати – повідомлення, вирішення ситуаційних задач
-----	--	--	---

СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Семестр VII

	1 т и ж д е н ь	2 т и ж д е н ь	3 т и ж д е н ь	4 т и ж д е н ь	5 т и ж д е н ь	6 т и ж д е н ь	7 т и ж д е н ь	8 т и ж д е н ь	9 т и ж д е н ь	1 0 т и ж д е н ь	1 1 т и ж д е н ь	1 2 т и ж д е н ь	1 3 т и ж д е н ь	1 4 т и ж д е н ь	1 5 т и ж д е н ь	1 6 т и ж д е н ь	1 7 т и ж д е н ь
Лекції	Л1 Л2		Л3	Л4	Л5		Л6	Л7	Л8		Л9	Л10	Л11		Л12	Л13	
Семінарські заняття		С1	С2		С3	С4	С5		С6	С7	С8		С9	С10	С11		С12
Практичні заняття																	
Контроль знань					МК 1					МК2							МК3 ІНД3

Л1 - лекції

С1 - семінарське заняття по темі 1

МК1 - модульний контроль 1

ІНД3 - індивідуальне навчально-дослідне завдання

ПОЛІТИКА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Для якісного засвоєння курсу необхідна систематична та усвідомлена робота здобувачів освіти в усіх видах навчальної діяльності: лекції, семінарські заняття, консультації, самостійна робота як індивідуальна, так і під керівництвом викладача.

При проведенні аудиторних занять домінуючими є проблемні, індивідуально-диференційовані, особистісно-орієнтовані форми їх проведення та технології компетентнісного навчання.

На лекціях у формі активної бесіди з елементами навчальної дискусії розглядаються основні теоретичні положення теми, які вимагають роз'яснення та уточнення з боку викладача. Лекція-дискусія передбачає активний обмін думками, що допомагає визначити проблемні питання.

Теоретичні знання, отримані студентами під час лекцій, обговорюються більш детально на **семінарських заняттях** у формі міні-дискусій, розв'язування практичних завдань (кейсів), розгляду правових ситуацій, складання правових документів.

При підготовці до **семінарських занять** здобувачі освіти опрацьовують теоретичні питання відповідно до плану заняття. Метою проведення таких занять є поглиблення знань, які здобувачі отримують на лекціях, формування умінь аргументовано доводити власну точку зору з посиланням на чинні нормативно-правові акти, підбирати докази у підтвердження своїх думок, вчатися публічно виступати. Інформаційними джерелами для здобувачів освіти є конспект лекцій, презентації та наведений у навчальних матеріалах перелік рекомендованої літератури до кожної теми. За наявності серед завдань семінарського заняття підготовки реферату – робота здобувачів освіти полягає у підготовці належно оформленого реферативного дослідження та публічного представлення його результатів.

Оскільки формування практичних навичок базується на основі теоретичних знань, на семінарських заняттях може здійснюватися поточний контроль у формі тестового опитування.

У процесі семінарського заняття студенти вчатися формулювати свою точку зору, вільно володіти професійними термінами, логічно викладати матеріал, підбирати докази у підтвердження своїх думок, вчатися публічно виступати, правильно застосовувати норми права на практиці та приймати власні рішення у невизначених ситуаціях.

Питання для обговорення, практичні та індивідуальні завдання для підготовки до семінарських занять, конкретні вимоги до окремих тем занять подані у відповідних методичних вказівках.

Терміни проведення різних форм занять наведені у схемі вивчення дисципліни.

ВИМОГИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Ряд питань навчальної дисципліни виносяться на самостійне опрацювання. Виконання самостійної роботи оцінюється окремо та є невід'ємною складовою успішного проходження курсу. Для виконання завдань самостійної роботи здобувачам освіти необхідно зробити конспект, презентацію або скласти документ (його мотивувальну частину) з правовим аналізом.

Основним завданням самостійної роботи є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел та оволодіння практичними навичками застосування методів та прийомів у сфері застосування нормативно-правових та правозастосовних актів.

Самостійна робота студентів організовується шляхом видачі переліку теоретичних питань та правових проблем з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання. Крім того, по деяких темах передбачається написання рефератів.

Обсяг самостійної роботи визначається кількістю годин, передбачених робочою програмою.

Контроль виконання самостійної роботи проводиться в таких формах:

- опитування на семінарських заняттях;
- при вирішенні ситуаційних задач;
- при аналізі проблем та складанні документів правового характеру;
- реферативні повідомлення.

Рівень самопідготовки студентів, згідно запропонованої тематики самостійної роботи, відбивається на рівні вивчення навчальної дисципліни в цілому.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до **Положення про порядок рейтингового оцінювання знань (освітніх досягнень) здобувачів вищої освіти.**

Оцінювання здобувачів освіти з навчальної дисципліни здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають:

- ✓ *поточний контроль,*
- ✓ *модульний контроль,*
- ✓ *виконання індивідуального навчально-дослідного завдання;*

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену (7-семестр).

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку знань здобувачів освіти з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи.

Ключовими методами демонстрації здобувачами результатів навчання при поточному контролі є:

- ✓ усне опитування - передбачає розгорнуту відповідь на оцінку; він повинен самостійно пояснити вивчений матеріал, довести наукові положення, навести власні приклади;
- ✓ дискусія - обґрунтування власної позиції у вирішенні проблемних питань;
- ✓ письмове опитування - з'ясування в письмовій формі ступеня оволодіння здобувачами освіти знаннями, вміннями та навичками з тем дисципліни, визначення їх якості - правильності, точності, усвідомленості, вміння застосувати знання на практиці;
- ✓ тестова перевірка як один із видів письмового опитування - передбачає визначення рівня сформованості знань і вмінь з певної теми дисципліни за допомогою тестів відкритої і закритої форм;
- ✓ вирішення ситуативних завдань (кейсів) - проводиться з метою об'єктивного з'ясування спроможності застосовувати правові норми, до конкретних життєвих ситуацій, складання правових документів, перевірки професійних компетентностей із прийняття рішень в умовах невизначеності.

Ключовими формами демонстрації здобувачами освіти результатів навчання при поточному контролі є:

- ✓ індивідуальна перевірка - проводиться щодо конкретних здобувачів і має на меті з'ясування рівня засвоєння знань, умінь і навичок, рівня формування професійних компетентностей;
- ✓ фронтальна перевірка - форма контролю, що спрямована на з'ясування рівня засвоєння програмного матеріалу за порівняно короткий час. Вона передбачає короткі відповіді з місця на короткі запитання або письмову роботу;

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення логічно завершеної частини лекційних та семінарських занять з певного змістового модуля.

Основною формою модульного контролю є завдання, які включають як і перевірку теоретичних положень курсу, так і виконання практичних завдань.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) здобувачі освіти виконують самостійно під керівництвом викладача. Як правило, індивідуальні завдання виконуються

окремо кожним здобувачем.

ІНДЗ є видом поза аудиторної індивідуальної роботи навчального, навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується оцінюванням. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, вмінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських занять, охоплює тему, декілька тем або зміст навчальної дисципліни в цілому.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку.

Підсумковий контроль у формі усного екзамену передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу в цілому, здатності комплексно та творчо використовувати накопичені знання та уміння, формувати власне ставлення до певної проблеми, обґрунтовувати свою фахову позицію тощо.

ПРИКЛАД розрахунку підсумкової оцінки, якщо форма підсумкового контролю екзамен	Модуль 1 (поточне опитування)	Модуль 2 (підсумковий модульний контроль)	Модуль 3 (ІНДЗ)	Модуль 4 (екзамен)	ПІДСУМКОВА ОЦІНКА
Вагові коефіцієнти, %	40	20	10	30	100
Бали здобувача освіти	80	85	90	80	82 бали
Формула розрахунку підсумкової оцінки в балах: $80 \cdot 0,4 + 85 \cdot 0,2 + 90 \cdot 0,1 + 80 \cdot 0,3 = 82$					

ПОЛІТИКА ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ

Здобувач освіти повинен дотримуватись [Правил внутрішнього розпорядку Коледжу](#) та відвідувати заняття згідно з розкладом. Очікується, що студенти відвідають усі лекції та семінарські заняття курсу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, відрядження, участь у науково-дослідницьких заходах, міжнародне стажування) навчання може відбутись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідувати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватись термінів, що визначені для виконання усіх видів письмових робіт, які передбачено у межах курсу.

Пропущені заняття та незадовільні оцінки (поточний контроль, ПМК) повинні бути відпрацьовані згідно графіку консультацій викладача. Роботи (ПМК, ІНДЗ), які здаються із порушенням термінів без поважних причин, можуть бути оцінені на нижчу оцінку (до 10 балів).

До початку сесії студенти повинні виконати усі підсумкові контрольні заходи і отримати по кожному з Модулів 1, 2, 3 не менше 60 балів.

ПОЛІТИКА ЩОДО АПЕЛЯЦІЙ

Студент має право оскаржити оцінку, отриману за результатами підсумкового семестрового контролю (крім незадовільної оцінки). Такі випадки регулюються [Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів](#). Перескладання незадовільних оцінок здійснюється відповідно до [Положення про порядок ліквідації академічних заборгованостей здобувачами вищої освіти](#).

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

У Коледжі академічна доброчесність регулюється Положенням про академічну доброчесність та передбачається за замовчуванням. Це означає, що усі здані роботи є результатом розумової праці студента, їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв), втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політики Коледжу та документи щодо академічної доброчесності (як інституційного, так і загальнодержавного значення) наведені на сторінці Коледжу АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

ЛІТЕРАТУРНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА КУРСУ

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. Дата оновлення: 07.02.2019. URL: <https://bit.ly/2GeSeRP> (дата звернення: 31.08.2023).
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X. Відомості Верховної Ради України. 1984. № 51. Ст. 1122. Дата оновлення: 16.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> . (дата звернення: 31.08.2023).
3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25. Ст. 131. Дата оновлення: 16.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> . (дата звернення: 31.08.2023).
4. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018 р. № 2447- VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 24. Ст. 212. Дата оновлення: 14.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text> (дата звернення: 31.08.2023).
5. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 р. № 794- VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 6. Ст.55. Дата оновлення: 17.06.2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text> . (дата звернення: 31.08.2023).
6. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. Ст.2056. Дата оновлення: 16.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 31.08.2023).
7. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки: Закон України 14.10.2014 р. № 1699- VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 46. Ст.2047. Дата оновлення: 14.07.2015. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-18#Text> (дата звернення: 31.08.2023).
8. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів : Закон України від10.11.2015 р. № 772-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. №1. Ст.2. Дата оновлення: 17.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#Text> (дата звернення: 31.08.2023).
9. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. №47. Ст.2051. Дата оновлення: 17.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text> . (дата звернення: 31.08.2023).
10. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. №40-41. Ст.379. Дата оновлення: 17.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 31.08.2023).
11. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовтня 2014 р № 1697-VII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 2-3. Ст. 13. Дата оновлення: 17.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> (дата звернення: 31.08.2023).

12. Конвенція організації Об'єднаних Націй проти корупції : Конвенція ООН від 31.10.2003 р. (ратифікація від 18.10.2006 р.). [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16) . (дата звернення: 31.08.2023р.)
13. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією : Конвенція Ради Європи від 27.01. 1999 р. (ратифікація від 18.10.2006 р.). [URL:https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_101](https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_101) (дата звернення: 31.08.2023 р.)
14. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією : Конвенція Ради Європи від 04.11. 1999 р. (ратифікація від 16.03.2005 р.)
[URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102) (дата звернення: 31.08.2023 р.).
15. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700. [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text) .
16. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки: Закон України від 20.06.2022 р. № 2322-IX. [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text) .
17. Про очищення влади: Закон України від 16.09.2014 № 1682-VII. Дата оновлення 04.03.2020. [URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-18#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-18#Text)
18. Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю (подання декларацій, повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, повідомлення про відкриття валютного рахунку): Роз'яснення НАЗК від 20.12.2021 №11. [URL: https://bit.ly/3ljg9u7](https://bit.ly/3ljg9u7) .
19. Щодо наявності/відсутності конфлікту інтересів під час реалізації повноважень з окремих питань оплати праці: Роз'яснення НАЗК № 11 від 24.06.2022 р. [URL: https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2022/06/Rozyasnennya-11-vid-13.06.2022-shhodokonfliktu-interesiv-1.pdf](https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2022/06/Rozyasnennya-11-vid-13.06.2022-shhodokonfliktu-interesiv-1.pdf) .
20. 7. Щодо проведення спеціальних перевірок до перемоги України над російською федерацією: Роз'яснення НАЗК № 7 від 12.05.2022 р. [URL: https://nazk.gov.ua/uk/documents/roz-yasnennya-7-vid-12-05-2022-shhodo-provedennyaspetsialnyh-perevirok-do-peremogy-ukrayiny-nad-rosijskoyu-federatsiy](https://nazk.gov.ua/uk/documents/roz-yasnennya-7-vid-12-05-2022-shhodo-provedennyaspetsialnyh-perevirok-do-peremogy-ukrayiny-nad-rosijskoyu-federatsiy).
21. Практичний посібник по роботі з викривачами для уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції. Посібник підготовлений працівниками відділу розвитку інституту викривання: Анастасією Ренкас, Олександром Скобом, Оленою Леончук, Вікторією Дідач та Ольгою Онікієнко. Київ, 2023. 146 с. [URL: https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2023/09/Posibnyk-po-roboti-z-vykryvachamy.pdf](https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2023/09/Posibnyk-po-roboti-z-vykryvachamy.pdf).
22. Кубаєнко А., Крижановська О. Антикорупційне право та основи Е-декларування : навч.-метод. посіб. (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання) [Електронне видання] / А. Кубаєнко, О. Крижановська ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». – Одеса : Фенікс, 2023. – 150 с. [URL: https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/00cd64e1-2258-4faf-a8f0-67c3ea9027d3/content](https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/00cd64e1-2258-4faf-a8f0-67c3ea9027d3/content).
23. Кушнар'ов І. В. Політична корупція: порівняльнополітологічна концептуалізація: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Видавництво «Юридична думка», 2018. С. 96-108. [URL: http://idpnan.org.ua/files/kushnarov-i.v.-politichnakoruptsiya-porivnyalno-politologichna-kontseptualizatsiya-d.pdf](http://idpnan.org.ua/files/kushnarov-i.v.-politichnakoruptsiya-porivnyalno-politologichna-kontseptualizatsiya-d.pdf).
24. Лавренова О.І. Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією: навчальний посібник / О.І. Лавренова, О.П. Хамходера. Одеса, 2019. 57 с. [URL: http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/12469](http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/12469).
25. Хамходера О.П., Снісарчук Т.М. Право викривача на винагороду: зміст, критерії, порядок реалізації. Юридичний електронний науковий журнал. 2020. № 1. С. 183–190. [URL: http://www.lsej.org.ua/1_2020/46.pdf](http://www.lsej.org.ua/1_2020/46.pdf) .

1. Сайт Вищого антикорупційного суду: <https://hcac.court.gov.ua/>.
2. Сайт Національного агентства з питань запобігання корупції: <https://nazk.gov.ua/uk/> .
3. Сайт Національного антикорупційного бюро України: <https://nabu.gov.ua/> .
4. Сайт Спеціалізованої антикорупційної прокуратури:
<https://www.gp.gov.ua/ua/posts/specializovana-antikorupcija-prokuratura> .
5. Сайт ГО “Трансперенсі Інтернешнл Україна”: <https://ti-ukraine.org/about/> .